

VISIE

EXTRA EDITIE VOOR LEDEN VAN HET ACV

Cindy, mama van Lars:

'Nog drie weken geen opvang deze zomer'

Win-win voor
jobstudenten en
begroting

Olympische
dameskledij van
Caroline Biss

Filosofe Martha
Claeys over **trots**
op je werk

Antwerpen
ACV viert 80 jaar
sociale zekerheid

Vier op de tien Belgen digitaal kwetsbaar

40 procent van de Belgen is digitaal kwetsbaar. Dat blijkt uit de Barometer Digitale Inclusie. Onderzoekers van de UGent en UCLouvain peilden bij Belgen van 16 tot 74 jaar naar digitale vaardigheden, de toegang tot internet en het gebruik van essentiële digitale diensten, zoals e-banking of e-gezondheid. Opleidings- en inkomensniveau zijn bepalende factoren. Ook met gezondheid is er een verband. 58 procent van wie gezondheidsproblemen heeft is ook digitaal kwetsbaar.

Bij de ouderen heeft meer dan de helft moeite om online toepassingen te gebruiken. 42 procent van de eenoudergezinnen, vooral alleenstaande moeders, is digitaal kwetsbaar. Ook werkzoekenden scoren slecht (54 procent).

Het online solliciteren bemoeilijkt hun toegang tot de arbeidsmarkt. Voor wie weinig middelen en enkel een smartphone heeft, is het moeilijker om een online cursus te volgen of een sollicitatiebrief op te stellen.

Zelfs de jeugd is niet altijd mee. 52 procent van de kortgeschoolde jongeren heeft zwakkere digitale skills, stelt professor Koen Ponnet (UGent). '58 procent zegt bovendien weinig of niets af te weten van online veiligheid.'

'Blijf inzetten op digitale ontwikkeling en inclusie', benadrukt Ponnet. 'Maar zorg ervoor dat er fysieke loketten blijven of dat mensen ook offline vragen kunnen stellen. Velen hebben ook nood aan menselijk contact.' ■

Directeur-generaal Internationale Arbeidsorganisatie ontvangt Ann Vermorgen

In Genève vond deze maand de Internationale Arbeidsconferentie plaats. Regeringen, werkgevers en vakbonden van 187 landen komen daar jaarlijks samen om arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden te verbeteren in de schoot van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO).

Blikvanger was de discussie over een conventie over biologische risico's op het werk, samen met een aanbeveling. In Europa is er al een richtlijn, maar in andere landen ontbreekt vaak dergelijke bescherming. Daarnaast een belangrijke discussie over de zorg: rond vergrijzing, technologie, commercialisering, de toenemende

personeelskrapte en de druk op de overheidsuitgaven. Werkgevers gaven daarbij vooral blijk van de zorg als wingewest en willen liever niet dat de niet-commerciële voorzieningen hen voor de voeten lopen.

Tijdens de conferentie sprak Ann Vermorgen ook met Gilbert Hougbo, directeur-generaal van de IAO. De ACV-voorzitter beklemtoonde dat het behoud van fundamentele internationale arbeidsverdragen, zoals deze over de syndicale vrijheid, de vrijheid van actie en onderhandeling en de sociale dialoog, toenemend van belang wordt, ook in België. ■

De vraag is hoe

→ Foto ID / Wouter Van Vooren

Soms gaan de dingen verbaasd snel. Of lijkt dat toch zo. Als we de partijleiders en commentatoren horen, lijkt het dat we heel snel nieuwe regeringen zullen hebben. En dat is goed. Want ons land zit, zoals veel andere lidstaten van de Europese Unie, in slechte budgettaire papieren. Veel tijd verliezen is niet aangewezen.

Over de timing en noodzaak is weinig discussie. Waar het schoentje wringt, is hoe we de staatskas weer op orde krijgen. En daar ben ik eerlijk gezegd niet gerust op. 'Hervormingen die iedereen pijn zullen doen, zijn nodig', klinkt het. Te vaak zijn

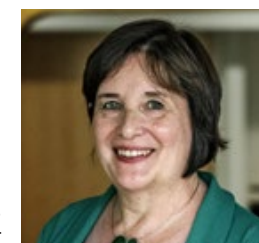
het wel dezelfde die de aangekondigde pijn moeten dragen. Werkers met een laag of gemiddeld loon, zieken, gepensioneerden, mensen zonder bedrijfswagen, gezinnen met het groepspakket, jonge mensen die een woning zoeken ...

Als de regeringsvormers succesvolle én gedragen hervormingen willen doorvoeren, moeten ze nu echt uit een ander vaatje tappen. Werken moet lonen, horen we bij zowat alle politieke partijen. Dat is prima! In het ACV vinden ze een bondgenoot als ze het menen. Er moet voorrang worden gegeven aan fiscale hervormingen die de lage en gemiddelde lonen versterken. En ja, er zijn extra inkomsten nodig. Die liggen voor de hand, met een eerlijke belasting op vermogen en op alle vermogensinkomsten. Veel voorstellen in die zin lagen al op de regeringstafel. Jammer dat de goede aanzet van minister Van Peteghem is gestrand. Wie vindt dat werken moet lonen, moet ons ook vrij laten onderhandelen over collectieve

loonsverhogingen. Los van de dwangbuis van de loonnorm. Zo kunnen de brutolonen stijgen. Want alle voorstellen rond netto-voordelen en netto-index betalen werkers cash als ze uitvallen of met pensioen gaan. Eerlijke en correcte vergelijkingen met onze buurlanden tonen dat daar wel degelijk ruimte voor is.

Werken is ook zingevend en zorgt voor sociale contacten. De groei van het aantal langdurig zieken vertelt voor veel werknemers echter een ander verhaal. Ouderen. Vrouwen. Arbeiders. Zij vallen steeds meer uit door gezondheidsproblemen. Ziekmakend werk zet onze productiviteit onder enorme druk. En een hoge productiviteit is net wat we nodig hebben, het is de hoeksteen van onze welvaart. Productiviteit gaat echter niet zomaar over meer doen, vaak ten koste van mens en planeet. Productiviteit gaat vooral over zaken beter en slimmer doen. Het gaat niet langer op om werkers als wegwerpproducten op te branden.

Sommigen vinden het van grote verantwoordelijkheidszin getuigen om in hun besparingsdrang de sociale zekerheid frontaal aan te vallen. Maar wie graag met cijfers zwaait kan misschien die van Eurostat en de Nationale Bank erbij halen. Ondanks alle beweringen zijn onze sociale uitgaven helemaal niet hoog in vergelijking met de buurlanden. Als er één domein is waarin de Belgische overheidsfinanciën wel alle buurlanden naar de kroon steekt, dan is het economische steun en loonsubsidies aan de bedrijven. ■

Ann Vermorgen, voorzitter ACV

Redactieadres Visie, PB 20, 1031 Brussel - e-mail: info@visieredactie.be - Lezersbrieven lezers@visieredactie.be - Abonnementen hilde.ceulemans@acv-csc.be - 02 244 32 81 - Verantwoordelijke uitgever Bart Vannetelbosch - Redactie Simon Bellers, Lies Van der Auwera, Nils De Neubourg, Dominic Zehnder, Djorven Ariën, Lieven Bax, Sim Geerts, Tinne Van Woensel, Rooni Theeboom, David Vanbellighen - Hoofdredactie An-Sofie Bessemans, Wim Troch - Vormgeving Gevaert Graphics - Druk Coldset Printing Partners - Visie verschijnt tweewekelijks en is inbegrepen in het lidmaatschap van ACV bouw - industrie & energie, ACV-CSC META, ACV-Transcom en ACV Voeding en Diensten

'Jobstudenten houden de boel recht'

Steeds meer scholieren en studenten zijn aan het werk, ook tijdens het jaar. Dat heeft niet alleen gevolgen voor hun studie, want jongeren zien ook premies, een minimumloon en sociale rechten aan hun neus voorbijgaan. Een normaal arbeidscontract zou de oplossing zijn. En het zou zomaar even een aanzienlijk deel van het begrotingstekort oplossen.

→ Tekst Nils De Neubourg
→ Foto ID/Jan Van der Perre

Slechts een op de tien bijklussende studenten werkt alleen tijdens de zomer. De meesten zijn dus ook tijdens de les- en examenperiodes aan de slag. Het is een van de opvallende trends uit een brede bevraging van uitzend- en HR-bedrijf Randstad. Twintig jaar geleden gaf nog slechts 30 procent van de studenten aan tijdens het schooljaar te werken.

Ook de cijfers van de RSZ laten zien dat sinds 2012 het studentenwerk jaar na jaar toeneemt. Zowel het aantal studentenbanen als het aantal werkgevers en studenten die er gebruik van maken, kende sindsdien een stevige opmars. Maar de spectaculairste groei was er voor het totaal aantal uren studentenarbeid. Dat aantal groeide de laatste tien jaar van 41 miljoen uren naar 136 miljoen in 2023, oftewel een ruime verdrievoudiging.

'Vroeger betekende de zomer voor een student een maand hard werken om wat zakgeld over te houden voor de rest van het jaar', reageert Joke Vrijs van Jong ACV. 'Tegenwoordig worden studenten steeds vaker als volwaardige krachten gezien. Tegelijkertijd zien – vooral kortgeschoolde – werkzoekenden de voor hen geschikte banen ingevuld worden door de voor werkgevers goedkopere studenten.'

Zwartwerk blijft wijdverspreid

Wellicht zitten de steeds flexibelere regels achter de steile opmars. Tot 2005 mochten studenten maximaal 23 dagen per jaar aan de slag. Hervorming na hervorming ging die limiet omhoog. Sinds 2023 is het studenten zelfs toegestaan om tot 600 uur per jaar onder de regeling te werken. In een 38-urige werkweek betekent dat bijna 80 volledige werkdagen. Volgens Randstad geven zes op de tien studenten aan zelfs nog meer

te willen werken. Gemiddeld werken studenten nu al 68 dagen per jaar.

Ondanks de vele versoepelingen blijft ook zwartwerk wijdverspreid. Vandaag gaat bijna vier op de tien studenten jonger dan achttien aan het werk zonder contract, aldus Randstad. De werkelijke omvang en groei van studenten die werken is in de praktijk dus nog groter dan wat uit officiële cijfers blijkt.

Zelfs tijdens blok en examens

Drie op de tien jobstudenten merken ook dat het een negatieve invloed heeft op hun studie. Ongeveer een even groot deel studenten werkt zelfs tijdens de blok- of examenperiode. Bijna de helft van de jobstudenten heeft een baas die hen probeert te overtuigen om tijdens de les toch te komen werken. Een tekort aan personeel zou daar in veel gevallen schuld aan hebben.

Van een andere orde is dat door het studentencontract jongeren rechten en premies als vakantiegeld, de werk- of jobbonus mislopen. Evenmin hebben ze recht op een minimumloon of tellen de gewerkte periodes mee voor de opbouw van sociale rechten voor een uitkeringen bij bijvoorbeeld ziekte of op langere termijn hun pensioen.

Vrijs: 'Toen jobstudenten vroeger hooguit enkele weken in de zomer werkten, was dat effect eigenlijk verwaarloosbaar. Maar tegenwoordig draaien studenten mee als vaste medewerkers, dikwijls met stijgende verantwoordelijkheden. Berekeningen laten zien dat ze tijdens een volledig studietraject zo tot twee loopbaanjaren mislopen in de opbouw van sociale rechten.'

Het ACV ziet nog een bijkomend voordeel om jongeren onder een werknemerscontract te laten werken. Van Europa zullen we de komende zeven jaar namelijk tot 27 miljard euro moeten besparen. 'Schattingen tonen dat wanneer werkstudenten met volwaardige arbeidscontracten werken dat niet alleen voor henzelf voordeliger is, maar ook een deel van het gat in de begroting oplost. In dat scenario zouden er jaarlijks 357 miljoen euro bijkomende RSZ-inkomsten zijn. Voor een periode van zeven jaar is er zo al 2,5 miljard euro van de nodige 27 miljard gevonden.' ■

EMMA* (21)

'Ik stond helemaal alleen op de gesloten afdeling van het wzc. Ik was toen amper 17'

'Tijdens de coronalockdown startte ik als jobstudent in een commercieel wzc (woonzorgcentrum, red.). Als logistiek assistent, om bijvoorbeeld bedden op te maken of de was op te halen. In de praktijk stond ik bijvoorbeeld op de gesloten afdeling helemaal alleen in voor de begeleiding tijdens het middageten. Dat is bij mensen met dementie, een verhoogde zorgnood of slikproblemen. Ik was toen amper 17 jaar.'

'Het speelt dan heel de tijd in je hoofd dat er toch echt niets mag mislopen. Een keer ver-

slikte een bewoonster zich. Toevallig passeerde de net een verpleegkundige. Zij heeft die vrouw gered, ik had dat niet gekund.'

'Ik heb het er vier jaar lang ieder weekend en elke vakantie uitgehouden. Het draaide er eigenlijk enorm slecht, maar bewoners waren blij wanneer ze me zagen. Dan krijg je het gevoel dat je toch een steentje kunt bijdragen. Ook omdat je weet dat zonder studenten de bewoners gewoon geen eten krijgen. Studenten houden er de boel gewoon recht. Dat zou toch niet mogen?'

THOR* (19)

'Ik moet regelmatig vaste mensen vertellen wat zij moeten doen'

'Van de kassa tot het magazijn of de rekken vullen, mijn werk in de lokale supermarkt is eigenlijk heel gelijkaardig aan dat van de vaste collega's. Al op je tweede of derde werkdag draai je gewoon mee als de anderen.'

'Ondertussen werk ik er twee jaar, waardoor ik meer ervaring heb dan vaste medewerkers die later gestart zijn. Daarom moet ik ook regelmatig vaste mensen vertellen wat zij moeten doen. Zeker in de zuivelafdeling, waar ik het meest ervaring heb van iedereen. Er is nog wel een afdelingschef, maar die werkt maar één shift per dag, of heeft soms verlof.' 'Er is een groot verloop in het personeel. Sommige mensen onderschatten het werk, anderen krijgen soms gewoon geen verlenging van

hun tijdelijk contract. Terwijl ze naar mijn inschatting toch goed werk deden. Zeker als er een week later twee nieuwe jobstudenten staan om het werk over te nemen, wringt dat.'

'Tegen mij gaan de vaste collega's daar niet over klagen of boos over zijn, maar ik merk soms wel dat studenten een bedreiging zijn. Wij zijn flexibel, want ik kies af en toe om een dag te verdienen boven studeren. Als ik mag kiezen zou ik wel overwegen om met een normaal contract te werken. Je hebt dan alle voordelen die bij een normaal loon horen.'

* Emma en Thor zijn schuilnamen. Hun echte namen zijn bekend bij de redactie.

Tips voor ouders

Opgelet, met studentenwerk kun je plots voor een verrassing staan. Bijvoorbeeld net ziek tijdens je maand vakantiewerk in de zomer? Dan heb je ook geen recht op een compensatie of uitkering. Maar ook voor ouders duiken er soms onverwachte problemen op. Heb je bijvoorbeeld een alimentatieregeling, dan speelt dat samen met de inkomsten uit het studentenwerk mee in de berekening om te bepalen of je kind nog ten laste is op de belastingbrief. Zelfs studenten die netjes onder de limiet van 600 uren arbeid blijven, kunnen plots toch te veel verdienen volgens de fiscus om ten laste te zijn.

~ Voor meer info over studentenwerk kun je terecht op www.hetacv.be/jongacv. Je kunt er een gratis infosessie (webinar) over studentenwerk bekijken. Of Jong-ACV contacteren met je vragen.

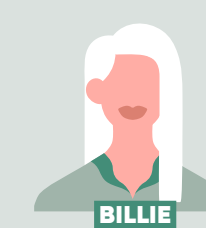
Hoe kun je meer verdienen als jobstudent?

Werkte dit jaar 24 dagen bij een schoonmaakbedrijf en kreeg **2.081 euro**. Met een gewoon arbeidscontract zou dat **2.336 euro** zijn.

Werkte in de paasvakantie zeven dagen als inpakker en verdiende daarmee **610 euro**. Met een volwaardige sociale bijdrage zou dat **688 euro** zijn.

Werkte heel juli als arbeider in een fabriek en verdiende zo **1.751 euro** netto. Met een normaal arbeidscontract was dat **2.017 euro** geweest.

Helpt ouders kan zomer niet overbruggen, ACV wil 5 extra vakantiedagen

Terwijl de een zich al verheugt op enkele weken vrij, roept de zomervakantie bij heel wat ouders vooral stress op. Elk jaar opnieuw is het puzzelen om opvang te plannen voor de kroost. Zeker voor alleenstaande ouders. 'Voor drie weken heb ik nog steeds geen oplossing.'

– Tekst An-Sofie Bessemans & Dominic Zehnder – Foto ID / Joren De Weerd

Voor meer dan de helft van de gezinnen is de zomer een moeilijk moment. Dat blijkt uit de Gezinsbarometer die de Gezinsbond vorig jaar net na de zomervakantie publiceerde. Niet alleen het tijdstip waarop werknemers verlof kunnen opnemen, maar ook het aantal beschikbare dagen vormt voor velen

een probleem. Kinderen hebben per jaar doorgaans ruim 50 dagen vrij van school, wat meer dan 2,5 keer het wettelijke vakantieminimum van een werkende papa of mama betekent. Vooral wie in de horeca, de verkoop of als arbeider aan de slag is – sectoren waarin van 'kantooruren' geen sprake is – moet het vaak met minder doen dan het Belgisch gemiddelde van 28 vakantiedagen. Zo blijkt uit het jaarlijkse Salariskompas van Jobat.

Voor alleenstaande ouders is de schoolvakanties overbruggen een bijzonder moeilijke opgave, vertelt Cindy De Wolf. Zij is mama van de vierjarige Lars en werkt vier vijfde met

tijdskrediet. 'De zomermaanden zijn traditioneel heel drukke maanden op mijn werk. Daardoor moeten wij eind januari al onze gewenste vakantiedagen voor de zomer doorgeven. Regelmatig worden weken afgekeurd omdat er met alle collega's rekening moet worden gehouden. Meer dan twee weken aansluitend verlof wordt niet toegestaan.'

Het ouderschapsverlof heeft Cindy al opgebruikt. 'Ik neem nu een dag per week tijdskrediet op, maar voltijds tijdskrediet nemen tijdens de zomer lukt mij financieel niet, daarvoor is de uitkering te laag. Over vier jaar heb ik ook het recht op tijdskrediet uitgeput. Hoe ik het dan ga oplossen, weet ik nog niet. Eenvoudig wordt dat niet.'

Half jaar puzzelen

Cindy deelt het hoederecht over Lars met haar ex-man. 'Gelukkig kunnen wij het nog goed met elkaar vinden en de opvang verdelen. Wij werken allebei

vier vijfde, maar zowel hij als ik werken op zaterdag, wat het extra ingewikkeld maakt. Er zijn dan vaak geen opvanginitiatieven. Wij beginnen altijd eind februari met de puzzel voor de zomer.' Daarmee zijn Lars' ouders zeker geen uitzondering. Uit een eerdere bevraging van de Gezinsbond blijkt dat een op de drie gezinnen minstens een half jaar op voorhand begint met opvang plannen voor de vakantie maanden.

'De plaatsen in de opvang zijn zeer beperkt, ouders lopen er storm voor. Onze zoon staat op een wachtlijst. We hebben nog steeds enkele weken waarin Lars nergens terecht kan. Mijn ouders springen wel bij, maar door de beperking van mijn vader is dat niet vanzelfsprekend.'

Nog erger vanaf 2026?

De opvangkrapte lijkt over het hele land aanwezig. Bovendien zou het vanaf 2026 nog kunnen verergeren. Daarvoor waarschuwde de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG) toen de

7

OP DE TIEN VLAMINGEN

vinden het wettelijk minimum van 20 vakantiedagen per jaar te laag.

Bron: iVOX-bevraging in opdracht van Visie

Vlaamse regering vorige september het decreet Buitenschoolse Opvang en Activiteiten presenteerde. Daarmee wil de Vlaamse regering de combinatie van werk en gezin voor ouders vergemakkelijken, maar vier op de vijf gemeenten vrezen dat het decreet net het tegenovergestelde zal veroorzaken. Vanaf 2026 zal niet meer het Agentschap Opgroeien instaan voor de financiering van de opvang, maar zullen de gemeenten daarvoor een subsidie krijgen. Volgens de VVSG zal dat ertoe leiden dat een aanzienlijk deel van de gemeenten het met minder middelen zal moeten stellen, drie op de tien zelfs met maar liefst 40 procent minder. Daardoor zou de opvang op veel plaatsen verminderen en duurder worden voor ouders.

ACV-voorzitter Ann Vermorgen wil dat de toekomstige regeringen van werk-privébalans een prioriteit maken. 'Het kan niet zijn dat we gezinnen aan hun lot overlaten. De kinderopvang moet verder worden uitgebreid. Stelsels als het ouderschapsverlof en tijdskrediet moeten worden versterkt en aangepast aan de realiteit van vandaag. Zeker eenoudergezinnen maar ook alleenstaanden hebben meer nodig of aangepaste stelsels nodig.'

'Daarnaast moet het wettelijk verlof worden opgetrokken. België staat met het aantal wettelijke vakantie- en feestdagen pas op de 23ste plaats in Europa. Wij vragen daarom vijf extra vakantiedagen, die elke werknemer vrij moet kunnen opnemen, om werk en privé beter te combineren', aldus Vermorgen. ■

'VAKANTIEPROFESSOR'
JESSICA DE BLOOM

'Je verlof is heel belangrijk voor de gezondheid'

Professor Jessica De Bloom van de faculteit economie en bedrijfskunde aan de Rijksuniversiteit Groningen voerde onderzoek naar vakantie bij werknemers en kwam tot de volgende aanbevelingen. 'Werkgevers laten het best zoveel mogelijk verlof toe op het moment dat werknemers dat nodig hebben. Niet alleen om de combinatie met zorg mogelijk te maken, maar ook om werknemers afstand te laten nemen van het werk en de dingen in een ander perspectief te laten zien. Regelmatige korte verlofperiodes in de loop van het werkjaar zijn aan te moedigen, en ook langere vakanties als werknemers die willen.'

'Om te recupereren van je werk is niet alleen afwezigheid van het werk belangrijk, maar ook dat je zelf de invulling van je dagen kan kiezen. Tijdens een vakantie met plezierige en ontspannen activiteiten nemen je gezondheid en welbevinden doorgaans snel toe. Je energieniveau, tevredenheid en stemming verbeteren. Mensen in een relatie praten tijdens het verlof meer met hun partner en beoordelen die gesprekken ook als kwalitatief beter. Hoe meer plezier werknemers beleven aan wat ze doen tijdens hun verlof, hoe meer hun welzijn verhoogt tijdens de vakantie en hoe hoger hun welbevinden na de vakantie. Dat is ook goed voor het werkleven.'

'Meer verlofrechten en dus meer betaalde vakantiedagen kunnen ervoor zorgen dat werknemers regelmatig verlof nemen om te herstellen van hun werkstress en waarborgen zo de gezondheid op langere termijn. Eerder onderzoek heeft aangetoond dat mensen die langdurig geen verlof kunnen nemen, vaker ziek zijn en zelfs eerder overlijden dan mensen die dat regelmatig doen.' ■

Klare taal. Tot je dienst

WERK ARBEIDSTIJDEN

Kan de werkgever mijn uren zomaar veranderen?

Een lezer mailde Visie: Ik werk deeltijds en mijn uren zijn opgenomen in mijn contract. Nu besluit de werkgever dat de uren veranderen. Kan dat zomaar?

'Als in je contract staat wanneer je precies moet werken, kunnen die uren niet gewijzigd worden zonder jouw schriftelijke toestemming', vertelt arbeidsjurist Piet Van den Bergh van het ACV. 'Bovendien mag je werkgever je alleen laten werken op werkdagen opgenomen in het arbeidsreglement. Een wijziging kan enkel met inspraak van de werknemersvertegenwoordigers in de ondernemingsraad of, bij afwezigheid ervan, van de werknemers zelf. Reageer op je baas en schakel indien nodig het ACV in. In het ergste geval zal je werkgever zelf tot jouw ontslag moeten overgaan.'

'Wil je werkgever je aantal uren wijzigen en ga je daarmee niet akkoord? Laat hem dit dan schriftelijk weten. Blijft hij volhouden, dan kun je beëindiging van jouw arbeidsovereenkomst door jouw werkgever invoeren. Praktisch heeft dit tot gevolg dat je onvrijwillig volledig werkloos wordt en dat je recht hebt op een verbrekingsvergoeding. Daardoor open je ook het recht op een werkloosheidsuitkering.'

OP EEN NA GROOTSTE COLLECTIEF ONTSLAG

Ontex Eeklo sluit

Bij luiersfabrikant Ontex in Eeklo sneuvelen 349 banen, in de vestiging in Buggenhout nog eens 140. De sluiting is het op een na grootste collectief ontslag dit jaar, na busbouwer Van Hool. Een groot stuk van de productie gaat naar het buitenland. Tegelijkertijd werd een investering van 40 miljoen euro beloofd in Buggenhout. Evi Van der Bracht van ACV-METEA: 'Is dit een toekomstgerichte zet of een afleidingsmanoeuvre? De hoop bij het resterende personeel mag niet misbruikt worden.' Deze zomer wordt een sociaal plan onderhandeld voor werknemers die hun job zien verdwijnen.

TOMBOLA

Solidariteitsactie Samana

De winnende loten van de solidariteitsactie van Samana zijn getrokken. De opbrengst maakt het de organisatie voor mensen met een chronische ziekte en mantelzorgers mogelijk om hun regionale en lokale werking verder te zetten. Wie tombolaloten heeft gekocht en wil nagaan of hij in het bezit is van een winnend nummer, kan terecht op de Visiewebsite.

~ [visie.net/artikel/solidariteitsactie-samana](https://www.visie.net/artikel/solidariteitsactie-samana)

Made in. Belgium

Dameskleding van Caroline Biss

Vrouwen en mode, het cliché wordt bevestigd. Van de bedrijfsleiding tot in het atelier hebben vrouwen hier de bovenhand. Het Belgisch modelabel kleedt Miss België en 's lands olympisch vrouwenteam. Alle outfits worden in Lebbeke ontworpen, gepast en getest.

~ Tekst Djørven Ariën

~ Foto's Wouter Van Vooren

FIEN VAN CAUWENBERGHE (25) – Assistent-productieverantwoordelijke

'Als kind stilerde ik al barbiepoppen, maakte ik schetsen en stikte ik kleertjes. Ik was dolgelukkig dat ik hier kon blijven na mijn stage. Ik ben trots op de duurzaamheid, kwaliteit en eerlijke productie bij Caroline Biss, waarmee we jammer genoeg eerder een uitzondering zijn in de sector. Alle dames van het olympisch team zijn hier komen passen. Ik hoop op veel medailles, maar vooral voor Nina Derwael.'

MONIQUE ROELANTS (57) – Webshop en strijkster

'Ik bereid veel voor de webshop voor, maar ik spring vaak bij in de strijk. Vroeger werkte ik in een strijkatelier, maar deze kledij is delicaat. Als ik mensen op straat in Caroline Biss zie, dan denk ik vaak: dat heb ik nog gestreken. Een collega ging onlangs op pensioen en vroeg mij om vakbondsafgevaardigde te worden. Eerst was ik wat terughoudend omdat ik niet de meest extravert persoon ben. Maar ik hoop erin te groeien en iets te kunnen betekenen voor de collega's.'

TATYANA MALYSHEVA (43) - Stikster

'Ik doe retouches voor klanten die iets willen laten aanpassen. Als er een nieuwe collectie komt, dan kan het druk zijn, maar ik zit niet graag stil. Wat ik hier leer, pas ik toe als ik kleding maak voor mezelf. De laatste jaren draag ik zelf graag Caroline Biss. Sinds de dochters aan boord zijn is het meer mijn smaak. Ik mis zeker geen mannen op de werkvloer, thuis heb ik aan één genoeg.' (lacht)

ANDREEA COCA (42) - Naaister

'Vroeger werkte ik als huishoudhulp en was ik wat eenzaam. Nu heb ik veel contact met fijne collega's en ik kan tegelijkertijd mijn Nederlands oefenen. Ik kom uit Roemenië en werkte daar dertien jaar in de textiel. Hier maak ik prototypes, dat verveelt nooit. Het is geen massaproductie die draait om snelheid en kwantiteit. Nu ben ik bezig met de lentecollectie 2025, die vooral in felle kleuren zal zijn. Ik ben heel trots dat we de kledij voor de Olympische Spelen maken.' ■

FEITEN

Celeste De Hauwere, dochter van textielabrikanten, startte in 1963 een confectieatelier en werkte voor ketens als C&A. In 1980 lanceerde ze haar eigen merk en in 1988 opende de eerste winkel in Antwerpen. Dochter Ann-Christine Bouckaert en haar man namen in 2000 het roer over. Het designteam wordt ondertussen mee gerund door dochters Margot en Mathilde. Caroline Biss heeft 31 eigen winkels in de Benelux en wordt verkocht in 250 boetieks wereldwijd.

1. MINISERIE MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD REIZEN

VISIE

Voor de tweede zomer op rij presenteert Visie de *Reisgids op Maatschappelijk Gebied*. In deze luchtige vierdelige videoreeks neemt de bekende geschiedenis-professor en voorzitter van de commissie 'Canon van Vlaanderen' Emmanuel Gerard de kijker mee naar boeiende plaatsen in België. Met het onderbelichte verhaal van de stad Mortsel, waar een bombardement tijdens de Tweede Wereldoorlog mee leidde tot de oprichting van Familiehulp, het ontstaan van de allereerste fietsknooppunten in Limburg en een wandeling in Halle in de voetsporen van KAJ-jeugd-bewegingsbezieler Jozef Cardijn. Bekijk vanaf maandag 8 juli alle afleveringen gratis op onze website.

~ www.visie.net

3. EXPO

Breintrein

5	2	7		9				
			7			3		
6	1		4				5	
		6						
	7				2	8		3
9		2			3			
7	4							1
				5	1	4	8	
		5			7			

Trefzekere verhalen

De gratis pop-upexpo *Geraakt* duikt deze zomer op diverse locaties in de Westhoek op, van Leper tot Diksmuide. Samen met acht getuigen dook fotograaf Jelle Vermeersch in de verschillende WO I-musea en -collecties in de Westhoek. Hij ging op zoek naar een antwoord op de vraag wat ons 110 jaar na de Grote Oorlog nog steeds raakt. Elke deelnemer koos een voorwerp dat hen aangrijpt.

~ www.toerismewesthoek.be

2. Festival

Feestelijk recycleren

Op 2 en 3 augustus kun je tijdens het *Absolutely Free Festival* op de C-Mine site in Genk niet alleen muzikaal talent uit binnen- en buitenland ontdekken, maar draag je ook je steentje bij aan een mooiere toekomst. Zoals de naam al verradt kun je twee dagen lang helemaal gratis komen feesten in Genk, in ruil voor je lege batterijen.

Op de affiche staan onder andere *The Murder Capital*, *The Bony King of Nowhere* en *Porcelain ID*. Voor de jongste festivalgangers is er animatie en een speelzone.

~ www.absolutelyfreefestival.be

Factcheck.

NIET WAAR

Hogere minimumlonen doen jobs verdwijnen

Verdwijnen er banen als de minimumlonen stijgen? Volgens Nederlandse onderzoekers alvast niet. Meer zelfs: mensen vinden werk in beter betaalde banen en er is een positief domino-effect voor wie net boven dat minimumloon verdient.

Iedereen die voltijds werkt en 18 jaar of ouder is, moet in ons land gemiddeld minstens 2.070 euro bruto per maand verdienen. In dat gemiddelde zitten ook bijkomende premies als een eindejaarspremie of vakantiegeld verrekend. Het echte brutoloon kan daarom dus wel wat lager liggen. In specifieke sectoren kunnen wel hogere lonen afgesproken worden, zelfs met onderscheid in leeftijd van de werknemer. 'Al hangt in de praktijk ook op sectoraal niveau het minimumloon nog zelden af van de leeftijd', weet juridisch expert van het ACV Piet Van den Bergh.

In Nederland is dat wel het geval. Daar geldt voor jongeren tot 21 jaar een lager minimumloon dan voor hun oudere collega's. Maar ook bij de noorderburen hebben die minimumlonen voor die

jongste werknemers de laatste jaren enkele stappen vooruitgezet. Een ideale situatie om te onderzoeken wat de gevolgen van een hoger minimumloon op de tewerkstelling zijn, dachten enkele Nederlandse experts.

De drie wetenschappers stelden enkele opvallende zaken vast. Zo bleek het hogere minimumloon voor jongeren niet tot minder banen of minder gewerkte uren te zorgen. Wel verdwenen er banen in de slechtst betaalde sectoren, maar dat verlies werd volledig gecompenseerd door een groei in het beter betaald werk.

Dan was er ook nog een andere opvallende conclusie: ook de lonen die niet onder het jeugdminimum vielen, gingen met de hervormingen mee omhoog. Vooral de werkne-

mers, jong én oud, die net boven dat minimumloon verdienden, voelden die onrechtstreekse invloed op hun eigen loon.

Maarten Gerard, hoofd van de ACV-studiedienst: 'De studie bevestigt nogmaals dat het optrekken van lage of minimumlonen niet alleen jongeren of de werknemers met die lage lonen helpt: iedereen gaat erop vooruit. Dat is vooral van belang in sectoren met lonen net boven de minima, zoals in het uitzendwerk of de voedings- en retailsector.'

Ondertussen protesteren Nederlandse jongeren verder met de leuze 'jeugdloon is schijfloon' tegen het lage jeugdloon. Met campagnes willen ze het volledige minimumloon voor iedere 18-plusser. ■

We vragen het aan.

Stefaan Peirsman, coördinator diversiteit ACV

Kunnen niet-Belgen stemmen voor de gemeenteraad?

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 13 oktober kunnen niet-Belgische inwoners van ons land gaan stemmen, als ze zich registreren vóór 1 augustus.

Voorlopig liggen de registratiecijfers erg laag. Slechts 8,14 procent van de niet-Belgen uit de EU registreerde zich al. Bij niet-EU-burgers ligt dat aantal nog lager met amper 5 procent. De campagne 'Ik stem ook' wil meer mensen warm maken om zich tijdig te registreren om hun stem te gaan uitbrengen. De vorige campagne, in 2018, droeg in elk geval bij aan een opvallende stijging van registraties, tot 180 procent in sommige gemeentes.

Wie gaat stemmen, bepaalt mee het lokale beleid over sociale huisvesting, armoedebestrijding of de openbare ruimte. Een correcte afspiegeling van de lokale gemeenschap is belangrijk. Niet-Belgen weten zich beter vertegenwoordigd als ze gaan stemmen.

Hoe kun je je registreren? Niet-EU-burgers moeten daarvoor aan enkele voorwaarden voldoen: je moet minstens vijf jaar wettelijk in België verblijven, ouder zijn dan 18 en niet uit je burgerlijke rechten ontheven zijn. EU-burgers moeten aan dezelfde voorwaarden voldoen, op het verblijf van minstens vijf jaar na. Ook EU-burgers die net naar België verhuisd zijn, mogen zich dus al registreren. Dat kan via www.inschrijving.verkiezingen.fgov.be. Inschrijven moet gebeuren vóór 1 augustus.

Wie zich bij een vorige verkiezing al registreerde, hoeft dat niet opnieuw te doen. De registratie blijft gelden voor alle komende verkiezingen. ■

~ www.ikstemook.be

'Essentieel werk geniet vaak fors minder aanzien'

Je kent maar net elkaars naam, en je vraagt al meteen wat iemand doet. 'Dan bedoelen we automatisch het beroep dat we uitoefenen', zegt filosoof Martha Claeys. 'Maar niet elke baan krijgt de erkenning die ze verdient. Zelfs al gaat het om werk dat onmisbaar is, en is trots op zijn plaats.'

~ Tekst **Simon Bellens** ~ Foto **Maarten De Bouw**

Martha Claeys

Martha Claeys (30) schreef *Trots. De filosofie van een emotie* (2023) en won er de Socratesbeker voor meest urgente Nederlandstalige filosofieboek mee. Ze doceert ethiek aan de Universiteit Antwerpen.

Ons werk bepaalt hoe we onszelf voorstellen aan anderen en hoe we naar onszelf kijken. Gek is het dus niet dat het zo'n groot aandeel heeft in onze identiteit, vertelt filosofe en expert in trots Martha Claeys. 'Misschien was dat altijd wel zo. Maar vandaag leeft de illusie dat we vrij zijn om eender welk beroep te kiezen. Als dat dan geen baan wordt waarmee we ons kunnen vereenzelvigen, lijkt het alsof we gefaald hebben.'

Vind je het gezond wanneer mensen zich volledig vereenzelvigen met hun baan?

CLAEYS ~ 'Het is fijn om te kunnen doen wat je graag doet, maar ik zie ook veel gevaren. De achterliggende gedachte is vaak dat je sociale plek de uitkomst is van je eigen verdiensten. Nochtans hangt dat niet alleen af van je eigen inspanningen. Sociale ongelijkheid, discriminatie en geluk bepalen een heleboel. Je baan zegt niet alles over wie je bent, of wat je kunt.'

'Maar zelfs als onze banen wél een correcte weerspiegeling van onze verdiensten zouden zijn, moeten we ons nog afvragen of de hiërarchie in banen eerlijk is. Er zijn heel wat jobs met aanzien, maar zonder grote maatschappelijke meerwaarde, de zogenaamde *bullshit-jobs*. Terwijl banen met een direct belang, zoals leerkracht, afvalophaler of schoonmaker, vaak fors minder aanzien genieten.'

Op de Dag van de Schoonmaak vertelden verschillende schoonmakers waarop zij trots waren. Dat ze een 'essentieel beroep' uitoefenden, bijvoorbeeld. Of dat de hygiëne cruciaal is voor de kwaliteit van een chemisch productieproces.

CLAEYS ~ 'Erkenning telt, maar het mag niet bij aanmoedigingen blijven. In zekere zin doen schoonmakers of afvalophalers *dirty work*, ze zijn letterlijk met vuil bezig, en werk dat anderen misschien liever niet willen doen. Dat zijn zeker niet de bestbetaalde banen, terwijl je zou kunnen denken: *als zo weinigen het willen doen, verdienen ze net een veel hoger loon.*'

'COVID-19 heeft ons met de neus op onze eigen hypocrisie geduwd. Toen bleken veel banen

waarvoor je minder scholing nodig hebt inderdaad essentieel, en was hygiëne een zaak van leven of dood. Maar dat besef moet verder reiken dan applaus of morele waardering, en zich vertalen naar lonen en werkomstandigheden. Uit eerlijk loon naar werken haal je eveneens trots. Bovendien hebben we het over werk dat vaak onzichtbaar is. De schoonmakers beginnen bijvoorbeeld pas na de werkuren van het ander personeel.'

Succes associëren we met zichtbaarheid, schrijf je.

CLAEYS ~ 'Denk maar aan wat mensen posten op hun LinkedIn-pagina, dé plek om professionele successen te uiten. Dat gaat over uitzonderlijke prestaties, promoties ... maar eigenlijk zou ik het goed vinden om een LinkedIn van schoongemaakte kantoren te zien. Of van onbetaald werk, zoals mantelzorg.'

Voor de documentaire *Ik hoop spoedig van u te horen* volgde Visie een jaar lang vijf mensen op zoek naar werk. Geen werk hebben, vonden ze ronduit 'vernedereend'.

CLAEYS ~ 'Sommige politici verspreiden het beeld dat mensen met een uitkering profiteren van de samenleving. Dat is onjuist en schadelijk. Mensen willen hun dagen zinvol vullen, zichzelf nuttig voelen. Als je het idee hebt dat niemand je nodig heeft, lijdt je zelfbeeld daaronder. Dat soort trots is een van onze krachtigste drijfveren.'

Moeten we trots zijn op ons werk? Of mag een baan ook 'gewoon een baan' zijn?

CLAEYS ~ 'We hebben het vaak over werk als een passie. Dat is mooi, maar niet iedereen heeft de luxe om zich te vereenzelvigen met zijn werk. Er is niets mis met werken om wat geld te verdienen, of je gezin te ondersteunen. Ons werk is maar een puzzelstukje van wie we zijn. Trots en eigenwaarde kunnen we net zo goed halen uit alles dat we daarbuiten doen. Ooit gaan we allemaal op pensioen, dan is het belangrijk dat we meer zijn dan ons werk.' ■

~ Bekijk ook de videoreportage 'Schoonmakers fier op hun werk' op www.visie.net

WERFDAG OP 2.000 BOUWPLAATSEN

ACVBIE informeert 15.000 bouwvakkers over loon- en arbeidsvoorwaarden

Op woensdag 19 juni organiseerde ACV bouw - industrie & energie werfbezoeken, tijdens de nationale werfdag. Meer dan 15.000 arbeiders op bijna 2.000 werven werden bezocht. ACVBIE licht zo werknemers in over hun rechten en plichten en over hun loon- en arbeidsvoorwaarden. **Bouwvakkers informeren is niet eenvoudig, omdat de meerderheid van de bedrijven in de sector kmo's zijn zonder vakbondsvertegenwoordiging.**

Veiligheid en sociale dumping blijven twee cruciale aandachtspunten. Bouwvakkers worden voortdurend blootgesteld aan risicovolle situaties en veel buitenlandse arbeidskrachten zijn in de sector aan de slag.

Het is essentieel dat iedereen in de beste omstandigheden en in een veilige omgeving kan werken, bepleit Patrick Vandenberghe, voorzitter van ACVBIE. 'Over het algemeen zijn de werven veiliger en

de arbeiders beter geïnformeerd waar er een vakbondsvertegenwoordiging is. Daarom zijn we voortdurend op zoek naar kandidaat-afgevaardigden in bedrijven met meer dan 30 arbeiders.'

Syndicale premie bouw 2024

Elk ACV-lid dat tussen 1 april 2023 en 31 maart 2024 actief was in de bouwsector heeft recht op een syndicale premie. De premie bedraagt 0,6652 euro per gewerkte

of gelijkgestelde dag met een maximum van 145 euro, en wordt automatisch betaald op het rekeningnummer dat bekend is bij ACVBIE. Kijk je gegevens na via www.mijnacv.be en wijzig ze indien nodig.

Heb je de betaling eind juni nog niet ontvangen? Dan zul je begin juli een formulier per post krijgen. Bezorg dat zo snel mogelijk aan het ACV met je rekeningnummer, zodat je je syndicale premie alsnog ontvangt. ■

Tot helft meer mentale gezondheidsproblemen bij huishoudhulpen

Uit onderzoek van de VUB blijkt dat rug- en spierklachten, letsels, maar ook een slechte mentale gezondheid bij poets-hulpen een kwart tot dubbel zo vaak voorkomen als bij de gemiddelde Belgische werknemer. Slechte arbeidsvoorwaarden zoals werkonzekerheid, een laag inkomen, weinig inspraak en slechte relaties met de baas hebben een negatief effect op de mentale gezondheid. Als werknemers onder slechte voorwaarden werken, hebben ze ook een grotere kans om blootgesteld te worden aan andere ongunstige werkomstandigheden zoals hoge werkdruk, lage autonomie of zwaardere fysieke eisen. Samen leiden die tot een aanzienlijk slechtere mentale gezondheid in vergelijking met die van poets-hulpen die onder betere arbeidsvoorwaarden werken. Poets-hulpen met slechtere arbeidsvoorwaarden ervaren daarnaast ook meer financiële stress, wat ook een negatieve invloed heeft op de mentale gezondheid.

Goede werkgevers en een leefbaar inkomen maken een verschil

De bevindingen illustreren het belang van goede arbeidsvoorwaarden, volgens professor Christophe Vanroelen. 'De kwaliteit van de arbeidsvoorwaarden ligt in grote mate in de handen van de dienstenchequekantoren. Door voor stabiliteit, inspraak, een goede planning, een sterk preventie- en opleidingsbeleid, correcte administratie van loon en sociale rechten te zorgen, kunnen ze een groot verschil maken. Ook een beter uurloon en het terugbrengen van een voltijdse werkweek van 38 naar 30 uur met behoud van loon en socialezekerheidsrechten zouden de dienstenchequesector werkbaarder maken.' ■

Meer loon voor metaal-, machine- en elektrische bouw

Voor PC 111 (arbeiders) en PC 209 (bedienden), ook bekend als de sector voor metaal-, machine- en elektrische bouw én de grootste sector binnen ACV-METEA, worden de brutolonen geïndexeerd op 1 juli. Bij het ter perse gaan van Visie waren de exacte indexcijfers nog niet bekend, maar wie in de metaalnijverheid werkt, zal dus vanaf dan zijn loon zien stijgen. ■

~ **Ontdek het nieuwe indexcijfer eind juni op je ACV-app onder de sector 111 of 209.**

Radiostem bij Qmusic

Jolien

**Roets
gevat
in 5
woorden**

Ouder

'De periode waar ik nu in zit, is de meest uitdagende in mijn leven. Werk, gezin ... Alle ballen tegelijk in de lucht houden is heftiger dan ik dacht. Ik bots op mijn limieten, lijk voortdurend achter de feiten aan te lopen. Een jonge ouder komt ook makkelijk in een sociaal isolement terecht. Simpele dingen zoals even douchen lukken soms niet, wanneer je net moeder bent geworden. Daarom sprak het idee van de alternatieve geboortelijst (van de campagne "Te Gek!?", waar Roets ambassadeur van is, red.) me zo aan. Geef geen speelgoed maar een pot soep, bijvoorbeeld. En durf zelf ook hulp te vragen. Gelukkig heb ik fijne vriendinnen die zich herkennen in mijn situatie. *Oef, het ligt toch niet aan mij, denk ik dan opgelucht.*

Ervaring

'Mijn auditie bij Qmusic in 2010 heeft mijn leven veranderd. Meteen bij mijn start kreeg ik een eigen muziekprogramma. En veertien jaar later ben ik een van de ancients. Heel wat mensen uit mijn beginjaren hebben plaats gemaakt voor nieuw talent. Jonge collega's komen geregeld met vragen naar mij, maar omgekeerd leer ik ook van hen. Radio als medium blijft evolueren, die wisselwerking maakt het mooi.'

Muziek

'Ons gezin ademt muziek. In de keuken, in de auto ... de radio staat altijd aan, op Q uiteraard. Of we leggen plaatjes op, van hiphop tot R&B. Mijn lief (dj Hakim Chatar, red.) is er al even hard door gebeten. Thuis dansen we vaak samen met de kinderen. Kleine Idris heeft een mini-dj booth, waarmee hij zelf al tunes en beats kan maken. Zusje Mina Lamia heeft de houten versie. Liefde voor muziek wordt hier met de paplepel ingegeven.'

Zichzelf zijn

'Wat racisme kan betekenen, is me pas duidelijk geworden toen ik Hakim leerde kennen. Daarvoor had ik geen idee van die impact. Haatreacties kunnen soms erg ver gaan. Ook toen we onze kinderen Arabische namen gaven, kregen we wel wat negatieve reacties. Onze kinderen, half Marokkaans, wens ik toe dat ze kunnen opgroeien in een wereld waarin ze zichzelf kunnen zijn. Naar de toekomst kijk ik in ieder geval hoopvol. Zeggen dat je de toekomst zwartgallig inziet, heeft toch totaal geen zin?'

Feesten

'Uitgaan is altijd mijn ding geweest. Vroeger schuimde ik vooral scoutsfeestjes af. Na mijn dertigste vond je me eerder in clubs of op festivals. De laatste jaren sta ik achter de draaitafel als dj J.ROOTS, met vooral hiphop en R&B. Dat op een lager pitje zetten was het plan, maar ik kan het nog niet loslaten. Een zaal die de hele avond op een nummer zit te wachten zien losgaan, is zalig.'

ANTWERPEN

